

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ
Β' ΑΘΗΝΑΣ
ΓΑΒΡΙΗΛ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ
Α' ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΓΓΡΑΦΙΣ	8031
Ημερομ. Καταθέσεως	5.3.13

ΠΡΟΣ : ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Θέμα : « Με κατάχωση και εξαφάνιση κινδυνεύει ο μοναδικός ναός του 6^{ου} π.Χ. αιώνα, αφιερωμένος στη Θεά Αφροδίτη, μεγάλης αρχαιολογικής και καλλιτεχνικής αξίας».

Κύριε Υπουργέ,

Το Σωματείο «ΦΙΛΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» μαζί με την επιτροπή κατοίκων της πλατείας Αντιγονιδών, απευθύνει έκκληση προς τους Πολιτειακούς παράγοντες, για τη διάσωση από τη λήθη του αρχαϊκού, κλασικού, ελληνιστικού και ρωμαϊκού παρελθόντος τη πόλης, με έργα ανάδειξης και προβολής των μνημείων μεγάλης πολιτιστικής σημασίας για τη Θεσσαλονίκη.

Πιο συγκεκριμένα, όπως αναφέρουν οι ευαισθητοποιημένοι κοινωνικοί φορείς, στην πλατεία Αντιγονιδών της Θεσσαλονίκης βρίσκονται τα θεμέλια του υστεροαρχαϊκού ναού, που ήταν γνωστός από τα διάσπαρτα στην πόλη αρχιτεκτονικά μέλη, τα οποία είχαν έρθει στο φως από την εκσκαφή θεμελίων, το 1936, για την ανέγερση οικοδομής στη διασταύρωση των οδών Κρυστάλλη και Διοικητηρίου. Υψίστης αρχαιολογικής και καλλιτεχνικής αξίας, αφιερωμένος στη Θεά Αφροδίτη, ο μοναδικός ναός του 6^{ου} π.Χ. αιώνα, κινδυνεύει με κατάχωση και εξαφάνιση.

Ο ναός του 6^{ου} π.Χ. αιώνα είχε μεταφερθεί στο χώρο των ιερών της Θεσσαλονίκης τα πρώιμα (1^{ος} π.Χ.) αυτοκρατορικά ρωμαϊκά χρόνια. Πιθανότατα μεταφέρθηκε από την αρχαία Αίνεια (Μηχανιώνα), όπου υπήρχε το αρχαϊκό ιερό της Αφροδίτης. Στο ναό προστέθηκαν πολλά στοιχεία της ρωμαϊκής περιόδου, όπως μαρτυρούν τα αγάλματα της Θεάς Ρώμης, του Διός Αιγίοχου και αυτοκρατόρων, αποτελώντας κέντρο λατρείας κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους.

Στο χώρο της πλατείας Αντιγονιδών, κατά την κατεδάφιση διώροφης οικοδομής το 2000, ήρθε στο φως το ανατολικό μέρος της κρηπίδας του ναού, αγάλματα των ρωμαϊκών χρόνων και πλήθος θραυσμάτων αρχιτεκτονικών μελών, τα οποία φυλάσσονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης μαζί με τα άλλα ευρήματα της εκσκαφής του 1936 και κρίνονται από ειδικούς ως ιδιαίτερα αξιόλογα από αρχαιολογική, ιστορική και καλλιτεχνική πλευρά. Τα 2/3 του ναού παραμένουν κάτω από το οδόστρωμα της οδού Διοικητηρίου στην πλατεία Αντιγονιδών.

Το έτος 2000, το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο (ΚΑΣ) σε συνεδρίασή του με την υπ' αριθμ. 50/20-12-2000 γνωμοδότησε προς το Υπουργείο Πολιτισμού την απαλλοτρίωση του οικοπέδου με σκοπό την ανάδειξη του μνημείου, παρά την αντίθετη πρόταση της ΙΣΤ' Εφορείας ΕΠΚΑ, η οποία προτείνει με το υπ' αριθμ. 10629/5-10-2000 έγγραφό της, την ανέγερση οικοδομής, με διατήρηση των αρχαιοτήτων στο υπόγειό της.

Το 2003, το ΚΑΣ αναθεωρεί τη θέση του και προτείνει τη διατήρηση των ευρημάτων στο υπόγειο της υπό ανέγερση οικοδομής μετά από αίτημα των ιδιοκτητών. Δημοσιεύεται σε ΦΕΚ η υπ' αριθμ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ16/48650/341Δ7/17-10-2003 Υπουργική απόφαση με την οποία εγκρίνεται η ανέγερση της οικοδομής με την προϋπόθεση έγκρισης της νέας αρχιτεκτονικής μελέτης από το ΚΑΣ. Το 2007 υποβάλλεται νέα αρχιτεκτονική μελέτη. Η ΙΣΤ' Εφορεία ΕΠΚΑ με τα υπ' αριθμ. 1435/1-2-2007 και 4026/15-3-2007, διατυπώνει και πάλι θετική γνώμη για τη νέα αυτή αρχιτεκτονική μελέτη. Το ΚΑΣ γνωμοδοτεί και πάλι υπέρ της απαλλοτρίωσης ή απευθείας αγοράς του οικοπέδου, χωρίς όμως να εκδοθεί Υπουργική απόφαση.

Η ΙΣΤ' Εφορεία ΕΠΚΑ συμμορφούμενη με την τελευταία γνωμοδότηση του ΚΑΣ ενέταξε το έργο της ανάδειξης του χώρου στις προτάσεις της για το Επιχειρησιακό Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2007-2013 (ΕΣΠΑ), χωρίς περισσότερη ενημέρωση.

Το Σωματείο «ΦΙΛΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» μαζί με την επιτροπή κατοίκων της πλατείας Αντιγονιδών, πραγματοποίησε μεγάλη συγκέντρωση των κατοίκων της περιοχής και φορέων της πόλης στις 28/4/2009 με στόχο την απαλλοτρίωση του οικοπέδου και την ανάδειξη του μνημείου. Το 2010 η Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού, με το υπ' αριθμ. ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ16/33773/1206/12-4-2010 έγγραφό της, προς το Τμήμα Απαλλοτριώσεων, της Διεύθυνσης Απαλλοτριώσεων και Ακινήτων Περιουσίας, επισημαίνει την ανάγκη ολοκλήρωσης των διαδικασιών απαλλοτρίωσης του επί των οδών Καραολή – Δημητρίου 32 και Αντιγονιδών 38 ακινήτου.

Στις 18-9-2012 επιχειρήθηκε αιφνιδιαστικά η κατάχωση του Ναού, χωρίς προηγηθείσα απόφαση του ΚΑΣ. Η άμεση κινητοποίηση των κατοίκων και η συμπάρασταση πολιτών και φορέων της πόλης, απέτρεψε τελικά την κατάχωση ως σήμερα.

Έχουν συγκεντρωθεί χιλιάδες υπογραφές και όλη η πόλη δηλώνει τη συμπάραστασή της για την ανάδειξη του ναού και για τη συνέχιση των ανασκαφών σε όλη την πλατεία Αντιγονιδών.

Έχει ιδιαίτερη σημασία ότι με ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης κρίθηκε απαραίτητο να μη γίνει κατάχωση του ναού και να συνεχιστούν οι ανασκαφές στο μέρος όπου εκτείνεται η πλατεία Αντιγονιδών.

Επίσης υπάρχει πρόσφατη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) , σύμφωνα με την οποία δεν επιτρέπεται να γίνει οποιαδήποτε παρέμβαση μέχρι το Νοέμβριο 2013.

Απαιτείται, έπειτα από ψήφισμα των κατοίκων της Θεσσαλονίκης (23/10/2012) και από το Σωματείο «ΦΙΛΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» (πρόκειται να συσταθεί άμεσα και Σωματείο για τη Διάσωση του Ναού της Αφροδίτης), η άμεση απαλλοτρίωση του οικοπέδου από το Ταμείο αρχαιολογικών πόρων του Υπουργείου Πολιτισμού. Επίσης να γίνει ολοκληρωμένη Γεωτεχνική μελέτη ώστε να επιλεγεί η καταλληλότερη μέθοδος αντιστήριξης τόσο για την προστασία του μνημείου, όσο και για την ασφάλεια των όμορων οικοδομών. Επιπροσθέτως το ΥΠΠΟ σε συνεργασία με τους τοπικούς αρμόδιους φορείς πρέπει να προβεί στη σύνταξη μιας μελέτης ανάδειξης όλου του μνημείου, εντασσόμενης στην αναμόρφωση της ευρύτερης περιοχής της πλατείας Αντιγονιδών και διαμόρφωσης της περιοχής σε δύο επίπεδα, το σημερινό και το αρχαίο.

Η ανάδειξη του μνημείου απαιτεί διατήρηση της ανοιχτής εκσκαφής με ταυτόχρονη αντιστήριξη των όμορων οικοδομών, ώστε να είναι ορατό και να αποτελεί πόλο έλξης επισκεπτών και τουριστών, προς όφελος της πόλης.

Ερωτάστε κύριε Υπουργέ :

Σε ποιες ενέργειες προτίθενται να προβούν οι υπηρεσίες του Υπουργείου σας για την διάσωση του αρχαίου ναού ; Έχει εκπονηθεί σχετική μελέτη;

Αθήνα 5 /03/ 2013

ΟΙ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ

ΓΑΒΡΙΗΛ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ